

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Образец за специализиран докторантски курс (на български език)

Основна информация:

Име на курса: Нормативна етика

Лектор: гл. ас. д-р Иван Миков / проф. дфн Емилия Маринова

Телефон: -

Имейл: i.mikov@ips.bas.bg

Хорариум: 30 учебни часа

Анотация (до 150 думи):

Лекционният курс цели запознаване на докторантите с основните понятия на нормативната етика, както и по-общо с централните нормативно-етически теории. Това спомага за разбирането на същността на нормативността в морала, за овладяването на логиката и взаимовръзките в анализирания етически концепции, а и за развиването на умения за анализ на специфичните етически проблеми и понятия. Курсът може да се подраздели условно на три основни части. Въвеждаща част, в която се представят основните понятия на нормативната етика. Основна част, показваща спецификата на нормативната проблематика в контекста на връзката ѝ с други морални елементи (кодекси, принципи, правила, ценности, съждения), както и интердисциплинарните ѝ корелации (право, психология и др.). Заключителен раздел, представящ централните нормативно-етически теории от Античността до днес (деонтология, утилитаризъм, прагматизъм, етика на добродетелта, дискурсна етика). Курсът е насочен към докторанти по етика, философия, право, социология, психология, политология, педагогика и други области в социалните и хуманитарни науки.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Въведение в основните етически подходи

Тема / Модул 2: Същност и специфика на моралната норма

Тема / Модул 3: Морални принципи, правила и съждения

Тема / Модул 4: Морални ценности и ценностна система

Тема / Модул 5: Морални и правни норми

Тема / Модул 6: Етически кодекси и комисии

Тема / Модул 7: Нормативност и афективност

Тема / Модул 8: Нормативност и идентичност

Тема / Модул 9: Деонтологични етически теории (Стоици, Им. Кант, У. Рос)

Тема / Модул 10: Етика на добродетелта (Аристотел, А. Шопенхауер, А. Макинтайър)

Тема / Модул 11: Утилитаризъм (Дж. Бентъм, П. Сингър)

Тема / Модул 12: Прагматистка етика (У. Джеймс, Дж. Дюи)

Тема / Модул 13: Дискурсна етика и нормативност (К.-О. Апел, Ю. Хабермас)

Тема / Модул 14: Морален контрактуализъм и справедливост (Дж. Ролс)

Тема / Модул 15: Съвременни предизвикателства пред нормативната етика (невроетика, изкуствен интелект, трансхуманизъм)

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Форми на обучение и оценяване:

Форми на обучение:

- Лекционна форма (консултативна форма при непълен брой участници).

Форми на оценяване:

- Активно участие в лекционните занятия и дискусии;
- Писмена разработка (реферат/ есе/ критичен анализ);
- Курсова работа (финална оценка).

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

- Способност за самостоятелно разпознаване и анализ на етически проблеми и казуси;
- Способност за критическо осмисляне и сравнителен анализ на основни нормативно-етически теории;
- Способност за етическо аргументиране и водене на етически дискурс.

Литература:

- Аристотел, Никомахова етика. В: *Съчинения*, т. 4.1. С., Изд. „Захари Стоянов“, 2022.
- Вебер, М. *Смисъл и ценност*. Изд. „Критика и хуманизъм“, С., 1998.
- Вишева, Н. Един възможен път за определяне на нравствената ценност. В: *Философска мисъл*, кн. 3, 1980, с. 103-110.
- Драмалиев, Л. *Философски основи на морала и правото*. УИ “Св. Климент Охридски”, С. 1996.
- Дуоркин, Р. *Да се отнасяме към правата сериозно*. Изд. Критика и хуманизъм, С., 2003.
- Йотов, С. *Етика и мултикултурализъм*. Агата-А, С., 2004.
- Кант, И. *Критика на практическия разум*. Изд. на БАН, С., 1993.
- Кант, И. *Основи на метафизика на нравите*. Наука и изкуство, С., 1974.
- Макинтайър, А. *След добродетелта*. Изд. „Критика и хуманизъм“, С., 1999.
- Маринова, Е. *Начално развитие на моралните чувства*. Фабер, 2010.
- Маринова, Е. *Поведение и морално развитие*. Ситроник, С., 2003.
- Маринова, Е., Миков, И., Неделчева, Т., Петрова, Е., Станков, Д. *Морал и национална идентичност*. Фабер, 2010.
- Миков, И. *Етическите кодекси*. Изд. „Изток-Запад“, С., 2021.
- Момов, В. *Нравствената норма и нейната реализация*. С., Наука и изкуство, 1969.
- Ницше, Ф. Отвъд доброто и злото/ Към генеалогията на морала. В: *Събрани съчинения в шест тома*, том 5. С., Изд. „Захари Стоянов“, 2002.
- Станков, Д. *Моралът като нормативна система*. Наука и изкуство, С., 1976.
- Фери, Л. *Трансхуманитарната революция*. Колибри, С., 2017.
- Фуко, М. *Надзор и наказание*. УИ “Св. Климент Охридски”, С., 1998.
- Фут, Ф. *Възраждането на добродетелта*. Сиби, С., 1998.
- Хабермас, Ю./ Ал. Велмер. *Въведение в дискурската етика*. Семинар 333, кн.3. Изд. МГУ, С., 1995.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Хабермас, Ю. Към легитимация посредством човешките права. В: *Постнационалната констелация*, Изд. „Критика и хуманизъм“, С., 2004.

Hare, R.M. *Sorting Out Ethics*. Clarendon Press, Oxford, 1997.

Hooker, B. *Ideal Code, Real World*. Clarendon Press, Oxford, 2000.

Kohlberg, L. *The Philosophy of Moral Development: Moral Stages and the Idea of Justice*. San Francisco, Harper & Row, 1981.

Korsgaard, C. *The Sources of Normativity*. Cambridge University Press, 1996.

Ross, W. D. *The Right and the Good*. Clarendon Press, 1930.

Schopenhauer, A. Die beiden Grundprobleme der Ethik. In: *Werke in Fünf Bänden*. Bd. III: Kleinere Schriften. Haffmans Verlag, Zürich, 1988.

Sidgwick, H. *The Methods of Ethics*. Hackett Publishing Company, Indianapolis /Cambridge, 1981.

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

- Няма задължителни специални изисквания за записване в курса.
- Очаква се участниците да притежават базова подготовка в областта на философията.
- Препоръчителна е обща ориентация във философската проблематика.